Nr. 16 1938 m. rugpiūčio 19 d. I metai.

VARPELIS

„AIDO“ PRIEDAS VAIKAMS

Tėvynės meilė

Mes pasižadėjom
Tėvynę mylėti
Ir dėl jos gerovės
Jėgų negailėti.

Juk tėvynė mūsų
Mums už vis brangiausia,
Todėl ir privalom
Ją mylėt karščiausiai.

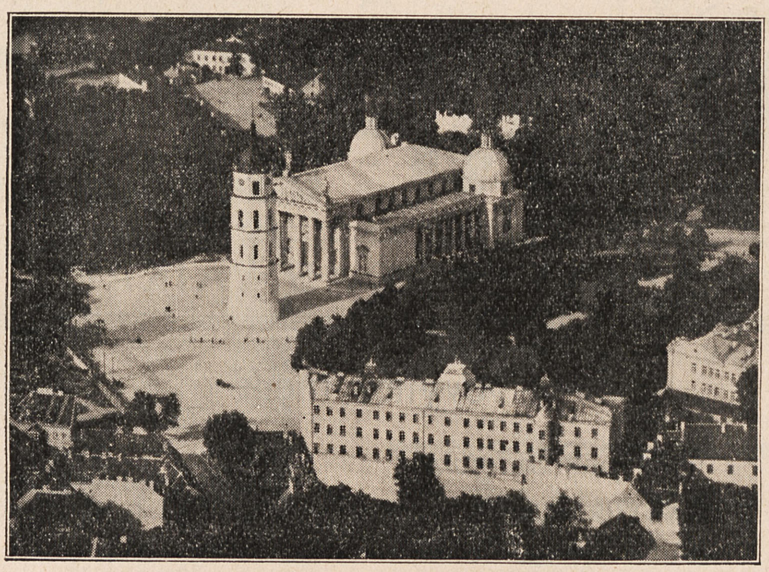
Čia mus užaugino
Senoji močiutė,
Čia vainiką pina
Jaunoji sesutė.

Cia sena bakužė
Stovi samanota,
Brolių vargdienėlių
Ašaroms mazgota.

Nors ir toli būsim
Nuo savo tėvynės,
Mylėt nesiliausim
Brangiosios gimtinės.

Žydrūnė.

VILNIAUS KATEDROJE

VILNIAUS KATEDRA

Vieną šiaip dieną tėvelis nusivedė Jonelį katedros bažnyčion. Reikėjo įeiti per šonines duris, nes didžiosios buvo uždarytos. Toje sienoje buvo įdubimų ir juose buvo statulos.

— Tai mūsų karaliai, — pasakė tėvelis, ir įėjo bažnyčios vidun.

Tėvelis nuėjo prieš didįjį altoriu, priklaupė ir sukalbėjo trumpus poterius. Tą pat padarė ir Jonelis.

Prieš altorių buvo prezbiterija su krėslais, kuriuose sėda kanauninkai, ir vyskupo sostu.

— Šis altorius,—pašnibždomis kalbėjo tėvelis, - pastatytas toje vietoje, kur seniau buvo Perkūno šventykla. Dabar, kaip matai, ant altoriaus stovi sidabrinė cimborija, joje išraižyti paveikslai ir viršuje jos pastatyta dvi statulėlės. Už šio altoriaus, pažiūrėk, stovi kitas. Po juo yra įėjimas į požemį, kuris išliko iš buvusios Perkūno šventyklos.

— Tai čia senovėje mūsų protėviai taip pat meldėsi savo dievams?—paklausė Jonelis.

— Taip, vaike, taip! Na, dabar eisime pažiūrėti šv. Kazimiero koplyčios.

Tėvelis ir Jonelis pasuko dešinėn, nuėjo šalia didžiojo altoriaus. Įėjimas į koplyčią buvo uždarytas aukštais geležiniais vartais. Pro vartus buvo matyti visa, kas yra koplyčioje.

— Altoriuje, matai, yra sidabrinis karstas su šv. Kazimiero relikvijomis. Po juo yra šv. Kazimiero paveikslas su trimis rankomis; dvejose yra lelijos, trečioje—ražančius.

— Kodėl trys? — paklausė Jonelis.

— Padavimas sako, kad paišy-

tojui buvo pasirodę negerai nupiešęs ranką ir jis ją buvo užtepęs ir kitą nupiešęs, bet ji iš po dažų vėl pasirodžiusi. Paišytojas buvo mėginęs kelis kartus ją užtepti, bet ji vėl pasirodydavusi. Tada jis suprato, jog čia esama stebuklo ir paliko paveikslą su trimis rankomis.

Jonelis tėvelio pasakojimo klausė ir visą laiką žiūrėjo į paveikslus, kurie buvo iškabinti sienose, į karalių statulas ir sakyklą.

Nuo šios koplyčios tėvelis nuvedė Jonelį už antrojo altoriaus, kiton bažnyčios pusėn.

— Pakelk akis ir pažiūrėk į šį paveikslą,—pakalbino tėvelis.

— Tai Vytautas Didysis!—kiek garseliau sužnibždėjo nudžiugęs Jonelis.

— Taip, sūnau, tai jis — mūsų didžiausioji brangenybė. O čia jo atminimui įmūryta marmurinė lenta, o dar žemiau yra senas ir brangus Dievo Motinos paveikslas. Sako, kad rėmus šiam paveikslui yra padaręs pats Vytautas Didysis.

Jonelis ilgai prisižiūrinėjo Vytauto Didžiojo portretui ir Dievo Motinos paveikslui su rėmais ir skaitė ilgą užrašą lentoje. Nieko nesuprato, nes užrašas buvo lotynų kalba.

— O kur Vytautas Didysis palaidotas? — vėl paklausė Jonelis.

— Tikrai nežinia, kurioje vietoje,—atsakė tėvelis.—Jo palaikų negali iki šiol surasti, tik spėja, kad jie gali būti šioje vietoje, po šiuo portretu.

— Tai gaila,—atsiduso Jonelis.

— Kas daugiau čia palaidota?

— Jo žmona Ona, jo brolis Zigmantas, pusbrolis Švidrigaila, brolėnas Mykolas. Dabar neseniai rado palaikus Zigmanto Augusto žmonų—Elžbietos ir Barboros. Be karalių yra palaidota daug ir šiaip garbingų vyrų ir moterų, vyskupų ir kunigų...

Jonelis ėjo paskui tėvelį prie bažnyčios sienų ir vis stebėjo ir žavėjosi matomais paveikslais ir paminklais. Jis nė nesuskaitė, kiek matė koplyčių, nepastebėjo vargonų,—visos jo mintys buvo paskendusios vaizduose, kuriuos sukeldavę paveikslai ir senovės atsiminimai.

— Kiek garsių vyrų vaikščiojo šia bažnyčia,—galvojo Jonelis. —Ir apie ką jie manė ir kaip jie norėjo sutvarkyti gyvenimą ateičiai, kad mums būtų gera ir lengva gyventi, — vis sukosi ir slinko per Jonelio galvelę. Tą dieną jis ilgai buvo susimąstęs ir nenorėjo nė daug klausinėti namiškių.

Auštant

Aušta rytas,
Teka saulė,
Žėri aukso
Spinduliai.

Koks linksmumas,
Malonumas,
Kad jau švinta
Mums diena

Vyt. Steponėnas.

Penkiaskatikis pražudė

Viename kaime gyveno berniukas Ignukas. Tėvas jo vaikščiojo miestan uždarbiauti ir kartais nusivesdavęs ir sūnų. Mieste Ignukas patiko vienam pirkliui.

— Palik sūnų pas mane,— tarė pirklys tėvui: — aš jį rėdysiu, valgydinsiu ir mokinsiu; kai jis bus geras ir pasiūgės, aš jį ir pirkliauti mokinsiu.

Ignuko tėvas pagalvojo, prisiminė savo vaikų varginąjį gyvenimą ir sutiko.

Ignukas apsigyveno pas pirklį. Jis dabar aprėdytas ir nekenčia bado. Ką jam pirklys liepdavęs padaryti, Ignukas visa šventai vykdydavęs. Įvairias prekes, kartais ir pinigus, Ignukas nešiodavęs Ir pirklys nieko bloga nepastebėdavęs.

Kartą pirkliui atnešė kelis maišelius pinigų, sidabrinių, nikelinių, bronzinių. Ignukas niekuomet nebuvo matęs tokios daugybės pinigų. Jis ilgai žavėjosi, kaip pirklys barškino pinigėliais ir statė juos stulpeliais, kad lengviau būtų suskaityti.

Pirklys suskaitė pinigus, supylė juos vėl į maišelius, sumetė dėžėn, užrakino ir išėjo iš namų. Ignukas žiūri: ant stalo guli vienas penkiaskatikis, toks naujutėlis, blizgąs. Jis norėjo pirklį grąžinti, kad šis pinigėli pasiimtų, bet susilaikė; o kai susilaikė ir susimąstė, kažkas jojo viduje tarytum prabilo: „Pirklys beturis kelis maišelius tokių penkiaskatikių! Ką jam reiškiąs šis vienas? Jis ir nepastebėsiąs jojo, o tau penkiaskatikis pravartu turėti“.

Paklausė Ignukas šios apgaulingos kalbos ir penkiaskatikį įsidėjo kišenėn. Pirklys, iš tikrųjų, penkiaskatikio žuvimo nepastebėjo, o Ignukas už jį nusipirko saldainį. Kai sučiulpė jis tą saldainį, užsimanė ir kito. Susilaukęs patogaus laiko, jis iš pirklio ne penkiaskatikį, bet visą auksiną pavogė. Tačiau ir auksiną jis greit išleido.

Nuo to laiko Ignukas nuolat buvo ištroškęs pinigų: tik ir galvojo, iš kur jų galima būtų nugriebti. Iš pradžios jis vogė auksinais, paskui vis daugiau ir daugiau. Ir kaip visa pasibaigė? O štai kaip...

Per kaimą, kuriame augo Ignukas, varė sukaustytus kalinius. Žmonės stovėjo iš abiejų kelio pusių ir žiūrėjo, paduodami nelaimingiems po kelis skatikus, po gabalėlį duonos. Tik vienas kalinių, dar visai jaunas berniokas, sustojo ir, puolęs ant kaklo vienam žilagalviui seneliui, garsiai pravirko:

— Tėveli, tėveli! penkiaskatikis mane pražudė! Penkiaskatikiu pradėjau ir štai kaip pabaigiau!

Tai buvo Ignukas.

Seinų parapijos vaikai po pirmosios šv. komunijos.
Viduryje sėdi kun. A. Ramanauskas, su juo klierikai P. Maksimavičius ir V. Mazurkevičius.

Vieversėlis nelaisvėje

Pavasarį iš tolimųjų dausų parskrido vieversėlis. Laukuose, tarp žaliųjų želmenų, surado jis duobutę, sudėjo į ją kelis kiaušinėlius ir atsitūpė perėti. Netrukus laukuose išaugo aukštieji rugiai ir iš visur pridengė lizdelį.

Išsikalė iš kiaušinėlių mažutėliai pliki paukšteliai. Vieversėlis maitino juos, karštąją vasaros dieną iškildavo į padanges ir čyreno savo dailiąją dainelę. Kai lydavo, jis nutūpdavo lizdelin ir pridengdavo savo paukštyčius sparneliais. Gera ir ramu buvo gyventi paukštyčiams su motinėle gimtajame lizdelyje tarp aukštųjų rugių.

Įtaisė vaikai spąstus vieversėliui, sugavo jį, nusinešė ir patupdė narvelin. Jie valė narvelį, pylė jan naujo maisto ir vandenėlio. Tačiau vieversėlis narvelyje buvo liūdnas, jis ilgėdavosi laisvės ir savo vaikelių. Jis nečyreno savo dainelės, neliesdavo maisto, tupėjo pasišiaušęs, liūdnas savo narvelio kampelyje. Kai už dviejų dienų vaikai atėjo valyti narvelį, jie rado vieversėlį negyvą, sustingusį.

Žuvo ir paukštyčiai laukuose be motinos.

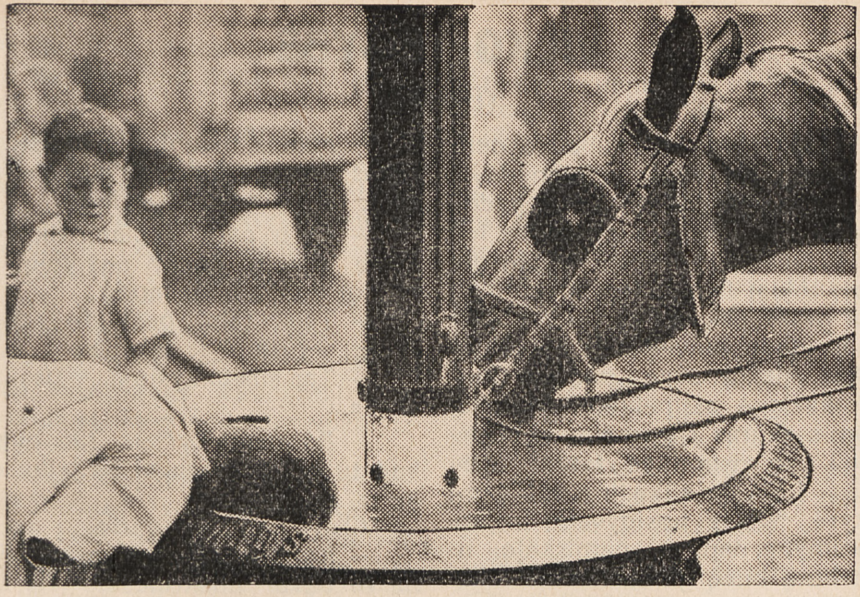
B. L.

Muzikantai

Sargi Margi, Murku Burku,
Labą dieną jum, draugai!
Ar čyruosit,
Ar dūduosit,
Ar draugausit jūs ilgai?
— Gerą turim dirigentą,
Ko gerai mums nečyruot,
Ko ant būgno
Sveiko dugno
Mum į taktą nesuduot.
— Čyru — čyru,
Duok pipirų.
Pačyruosim dar gražiau,
Dūda dūda,
Kas ten juda,
Ką ten krutant pamačiau.
Ar pelytė mažutytė
Ten mėgina šokinėt,
Ar dūduoti,
Ar būgnuoti
Margiui nori ji padėt?
Dūda dūda,
Juda, juda —
Oi, pakęst nebegaliu:
Dėsiu smuiką ant kelmelio,
Griebsiu, griebsiu aš tą pelę
Savo riestu nageliu.
— Murku Burku,
Ar tau akys
Neberodo jau gerai,
Ar galvelėj tavo skraido
Pelėdžiukai, aitvarai!
Ne pelytė mažutytė
Būgno duoda ten dugnan —
Galas Margio uodegytės
Taktui prtaria „dan — dan".
Čyru — čyru, dūda dūda,
Šokit kiškiai ir ežiai,
Šokit žvirbliai, šokit šarkos,
Mum pritardami gražiai.

Vytė Nemunėlis.

O kai pagirdysiu juodbėrėlį...

Ištikimas šuo

Anglijoje, viename mieste, mirė vargšas žmogelis Grejus. Velionį nulydėjo į kapines du ar trys draugai. Tačiau visi atkreipė dėmesį į šunį, kuris taip pat lydėjo karstą iki kapo. Šuo buvo vadinamas Bobi. Jis sekė nuleista galva ir liūdnai unksdamas.

Kitą dieną po laidotuvių kapinių sargas rado Bobi begulintį ant šeimininko kapo. Kadangi šuns iš kapinių buvo vejami, tad sargai ir jį išvijo.

Trečią dieną šuo vėl buvo rastas susirietęs ant kapo, ir vėl reikėjo jis išvyti lauk.

Ketvirtą dieną ištiko negražus oras: pūtė šaltas vėjas, buvo dargana. Šuo vėl atkiūtino į kapines ir vėl atsigulė ant kapo. Atlyžo senelio sargo širdis, jis atnešė jam palakti. Bobi suprato, kad jo jau nevarysią iš kapinių ir apsigyveno čia.

Daugelis žmonių, sužinoję iš sargo apie ištikimąjį Bobi, susirūpino jo išlaikymu. Per dešimts metų Bobi išgyveno kapinėse, besaugodamas Grejaus kapą.

VILKO TEISYBĖ

(Pasaka)

Vilkas ir lapė seniau buvo geri kaimynai. Ką vilkas sumanydavo ir lapei įsakydavo, ši tuojau padarydavo. Tik toks draugiškumas lapės nenaudai išeidavęs. Lapių giminė, tokiai tvarkai esant, būtų ir visai pražuvusi, kad ne vieną aplinkybė: juodu buvo pavergęs lokys ir ilgai išlaikė savo globoje. Per tą laiką lapė atsipeikėjo, pradėjo kitomis akimis į gyvenimą žiūrėti. O kai kilo visuotinės žvėrių peštynės, lapė su vilku ir visai persiskyrė. Vilkas apsigyveno miško tankumyne, lapė — pamiškėje. Ir visa būtų buvę gerai, kad ne vilko gobšumas: jis pagrobė iš lapės didelę dalį jos pamiškės su geriausia ola. Lapė neišgalėjo apsiprasti su padaryta jai skriauda ir patraukė vilką žvėrių teisman.

Susirinko teismas. Už stalo susėdo liūtas, vilpišius ir barsukas. Atėjo vilkas su palydovais ir lapė su savo draugais. Pradėjo teismas juodu kamantinėti.

Pirmoji prabilo lapė:

— Gerbiamas teisme,—pradėjo ji:—šis vilkas esąs didžiausias akiplėša. Iš manęs, visiems matant, jis atėmė didelę dalį mano pamiškės ir dar stengiasi man kenkti. Aš prašau gerbiamąjį teismą suvaldyti šį akiplėšą.

Vilkas iš piktumo net pašoko.

— O tu, smailasnuke! Ar tu užmiršai, kaip mudu seniau gražiai gyvenome, kaip visa kuo dalinomės? Jei aš užėmiau dalį pamiškės, tai turėjau pagrindo taip pasielgti: reikėjo pasidalyti turtu, kuris liko nuo tų laikų, kada bendroje ląstoje gyvendami turėjome.

— Juk pamiškė visuomet buvo tik mano vieno nuosavybė, — pertraukė vilką suerzinta jo melu lapė.

— Mano, mano!... — išsišiepė vilkas pamėgdžiodamas lapę.—Kad tavo, tai pamėgink pasiimti.

— Aš ir pamėginčiau, tik nenoriu sukelti naujų peštynių, — atsakė jau ramiau lapė.

— Taip, taip, peštynių reikia vengti,—pritarė ir teismas.

— Tai susitaikysime, — pasiūlė vilkas.

- Aš susitaikyčiau, tik bijau, kad tu mane prigausi, kaip jau ne kartą prigavai.

Vilkas jau visai įnirto.

— Kada aš tave prigavau? Kada tu buvai nuskriausta? Aš tau visuomet tik gera dariau, aš tave visiems tik gyriau už tavo nuolaidumą, paklusnumą!... — tarškėjo be paliovos įnirtęs vilkas.

— Liaukis, kaimynėli, girtis,— sustabdė jį lapė. — Žinau aš tavo gerumą ir neturiu už ką tau dėkoti. Ar už tai, kad tu iš manęs esi paveržęs ne vieną vaiką ir juos vilkais auginies? Ar už tai, kad dabar didelę pamiškės dalį pasisavinai? Aš, gerbiamasai teisme, prašau įsakyti vilkui atiduoti man mano pamiškę ir išlyginti visas man padarytas skriaudas! pabaigė lapė, kreipdamasi į teismą.

Teisėjai žvilgt žvilgt vienas į kitą ir tyli. Norėtų jie pritarti vilkui, kaipo stipresniam, bet bijo: visi pamatytų, kaip neteisingas būtų teismo sprendimas, ir nustotų gerbti patį teismą. Teisėjai paskelbė pertrauką, jos metu norėjo sutaikyti vilką ir lapę geruoju.

Pertraukos metu ėjo derybos, pasitarimai, tarpininkai lakstė, liežuvius iškišę, nuo lapės prie vilko. Visos pastangos nuėjo niekais. Tiek tik paaiškėjo, kad vilkas esąs daug nusikaltęs ir kad jis reikėsią pa-

smerkti. Tada vilkas nutarė pasakyti teismui visą tiesą, kaip ją jis išmanąs.

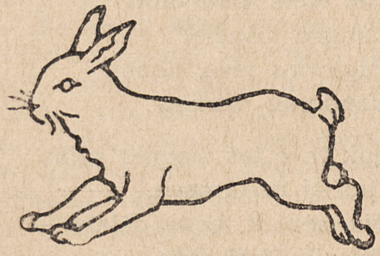
Vėl susirinko teisėjai, vėl atėjo lapė ir vilkas su savo reiškėjais. Visi susėdo paskirtose vietose. Liūtas vėl pasiūlė susivaidinusiems susitaikyti. Lapė sutiko taikytis, jei jai padaryta skriauda bus atitaisyta. Vilkas taip pat priėmė pasiūlymą, tik reikalavo, kad lapė išsižadėtų pamiškės. Jau teismas buvo pasirengęs paskelbti savo sprendimą, kaip atsistojo vilkas ir suurzgė:

— Ką čia, gerbiamasai teisme, ilgai terliotis su smailasnuke! Ji turėtų būti man dėkinga, kad dar gyva iki šiol ir laisva vaikšto šiame pasauly. Juk buvo laikas, kad aš galėjau ją susigavęs pasmaugti, bet to nepadariau, aš tik pasitenkinau jos pamiškės dalimi ir geriausia ola. Kad ne mano kilnumas, ji į šį teismą būtų neatėjusi. Tegul ji man padėkoja ir už tai, kad aš palikau jai bent tiek pamiškės, kiek ji dabar turi. Taigi, gerbiamasai teisme, nekvaršink sau galvos jos skundu, bet pamokyk ją, kaip ji turi padėkoti man už mano gerumą.

Vilko ryžtingieji žodžiai nustebino lapę ir net patį teismą. Teisėjai tyliai pasikėlė ir tyliai išėjo iš teismo aikštės. Išdidžiai, papūtęs uodegą, išėjo vilkas pro vienus vartus, lapė — pro kitus.

Nuo tos teismo dienos nuoširdaus sugyvenimo tarp kaimynų nebėra.

Kiškis

Bėga kiškis
Per kelelį, per pievelę,
Per laukus.
Stakt — pamatė
Medėjėlį. — Oi, Dievuli,
Kas čia bus?

Bėga kiškis
Tuoj į šoną, į miškelį,
Ai da-da.
Bėga, džiaugias,
O čia žiūri, stovi senis
Su lazda.

Šoko kiškis
Vėl į šoną per arimą,
Tū-tū-tū.
Bėga, džiaugias,
Tiktai staiga, žiūri:
Pėdsakas šunų.

Dūmia kiškis
Kai padūkęs per žaliuosius
Rugelius.
Bėga, žiūri:
Akmenėlis. Šmukšt, ir klausos,
Kas čia bus?

K. Tėma.

Savo bėrą žirgelį pasibalnojau...

Gėlelė ir vaikelis

Debesėlis aukštai plaukia,
Kaip balta gulbelė.
O daržely prie tvorelės
Svyruoja gėlelė,

— Ko svyruoji tu, gėlelė,
Ko verki nuo vėjo?..
Gal rudens šalti piršteliai
Tave skint pradėjo?

Gal su lapais baigsi dienas?
Krisi ir nukrisi...
Gal rudens tą sunkią naštą
Vargeliu išbrisi?

Gal ateisi pažaliuoti
Į mano lūšnelę?
Atgaivins tave, ligonį,
Vandeniu mamelė.

Juk tave tas šiaurės vėjas
Didžiai prikamavo.
Tik neverk, balta gėlele —
Duosiu širdį savo.

Tada tu ir aš lūšnelėj
Raudonai žydėsim.
Kai tik švis skaisti saulelė —
Į laukus riedėsim.

O laukuos vėl bus mum gera—
Šoksime suktinį.
O šiandien tau vėjas skina
Žiedą paskutinį.

Tusikas Saulutė

Bėkim..

Bėkim, vaikai, į upelį,
Sulaikykim vandenėlį:
Kur jis bėga, kur jis teka,
Niekados mums nepasako.

Bėkim, užtvarą statykim,
Vandenėlį sulaikykim:
Kur jis bėga, kur jis teka,
Kam našlaičiais mus palieka..

Bet, nelaimė, silpnos jėgos..
Vandenėlis tolyn bėga,
Skuba, plaukia, nesustoja,
Bėga, šniokšdamas putoja.

R. Guobys.

◆◆◆◆◆◆

Napoleonas Bonapartė ir vaisių pardavėja

Iš didžiojo Prancūzijos karo vado Napoleono Bonapartės jaunatvės dienų pasakojamas yra toks atsitikimas.

Napoleonas Bonapartė gimė Korsikos saloje. Vėliau jis pateko į Brieno mieste esančią karo mokyklą. Jis mėgo labai vaisius, tad viena Brieno vaisių krautuvės savininkė turėjo iš jo gerą pelną. Dažnai būdavo, kad jis neturėdavo pinigų. Geroji senutė patikėdavo ir parduodavo skolon. Napoleonas stengdavosi, kiek galėdamas, atsilyginti gerajai vaisių pardavėjai. Ir taip slinko metai po metų. Pažintis tarp Napoleono ir vaisių pardavėjos darėsi artimesnė, o bičiulystė nuoširdesnė. Pagaliau, atėjo diena, kada Napoleonas, baigęs karo mokyklą, turėjo išvažiuoti iš Brieno miesto ir pradėti nuostabiausį, pilną karžygiškų žygių ir didelių pergalių, gyvenimą. Paskutinį kartą nuėjo Napoleonas pas senutę dar jos vaisiais pasigardžiuoti ir skolą užmokėti. Pasirodė, kad tos pinigų sumos, kurią Napoleonas turėjo, nepakako. Tad jis tarė:—„Dabar aš turiu iš Brieno išvažiuoti. Bet aš tos skolos neužmiršiu ir pasistengsiu išlyginti“.

Senutė į tai jam atsakė šitaip: — „Kilnusis jaunuoli! Prašau nesirūpinti ir nesukti sau galvos ta smulkmena. Lai Viešpats Dievas laimina tamstą, nešykšti sveikatos ir globoja gyvenimo kelyje!“

Ir vėl praėjo daug metų. Napoleonas savo nepaprastų gabumų dėka greitai iškilo. Kasdieninių gyvenimo rūpesnių ir karo žygių sūkurin patekęs, Napoleonas užmiršo apie savo skolą. Ir kur neužmirši! Reikėjo galvoti, kaip priešas nugalėti ir jo kariuomenė sumušti. Napoleonas, turėdamas 27 metus amžiaus, buvo paskirtas vienos Prancūzijos kariuomenės vadu. Ši kariuomenė turėjo kautis Italijoje. Greitu laiku pavyko jam priešas visai sumušti. Visa Italija buvo jo valdžioje. Vėliau jis nužygiavo į Aigiptą. Ir čia lydėjo didijį karo vadą laimė. Visur jis mušė priešą.

Grįžęs Prancūzijon, jis po kurio laiko pasiskelbė imperatorium. Atsitiko, kad imperatorius Napoleonas bekeliaudamas sustojo Brieno mieste. Čia jis prisimi-

nė senutę, vaisių pardavėją, ir skolą. Vos su pora palydovų nuėjo jis pas senutę. Štai ir kuklus vaisių pirklės namelis. Praėjęs siauras duris, jis ir palydovai pateko į kuklų, labai gerai Napoleonui pažįstamą kambarį. Senutė sėdėjo prie stalo ir vakarieniavo su savo dviem vaikais.

— Ar galėčiau gauti ką nors atsigaivinimui? — kreipėsi imperatorius į senutę.

— Kodėl ne!

Tai pasakiusi, išėjo trumpam laikui iš kambario. Grįžusi ji padėjo ant lėkštės didžiulį arbūzą ir kvietė atvykusius vaišintis. Imperatorius Napoleonas, besigardžiuodamas sultingu arbūzu, tęsė kalbą:

— Eina gandai, kad mieste vieši imperatorius. Gal būt, tamsta pažįsti jį?

— Dar imperatoriaus nėra Brieno mieste. Jei jis būtų, pirmiausia čia atvyktų. Juk jis ne kartą ir ne du čia, šitame pačiame kambaryje, vaišinosi manaisiais vaisiais ir ne vieną talerį davė man uždirbti, —su pasididžiavimu atsakė pirklė.

— Ar jis viską atsilygino?

— Taip. Kitaip ir negalėjo būti. Nė skatiko nepaliko neužmokėjęs.

Tai užgirdęs, imperatorius atšovė senutei:

— Netiesą kalbi, moteriške. Gal būt, jau užmiršai. Mat, manęs nepažinai, tai liudija, kad ir apie skolą užmiršai. Aš tamstai esu ne visą skolą už vaisius sumokėjęs. Aš esu viso 8 frankus skolingas. Štai dabar aš juos su nuošimčiais ir grąžinu.

Tai pasakęs, Napoleonas padavė nustebusiai senutei maišelį su 1200 auksinių frankų. Senutė puolė ant kelių ir ėmė dėkoti ir atsiprašinėti.

Napoleonas pastatė senutei gražius namus. Kiek kartų tekdavę jam būti Brieno mieste, jis apsigyvendavo tik pas senutę. Be to, jis pasirūpino ir senutės vaikais. Jos dukteriai tekant davė didelį kraitį, o sūnų liepė mokinti toje pačioje karo mokykloje, kurioje pats mokėsi.

V. Š.

Įmanyčiau

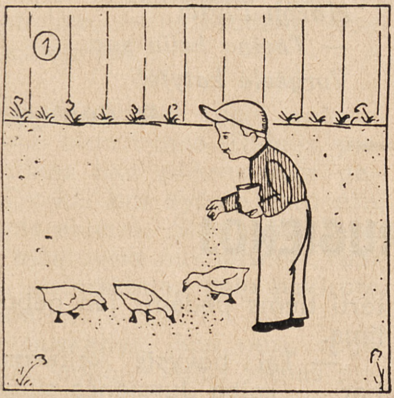
Įmanyčiau,
Pamylėčiau,
Apkabinčiau,
Išbučiuočiau,
Gražią gamtą,
Vyturėlį
Ir klajūną
Vėjužėlį.

Įmanyčiau,
Pasikelčiau
Į mėlynąją
Padangę,
Kur saulutė
Spinduliuoja
Ir vėjelis
Beklajoja.

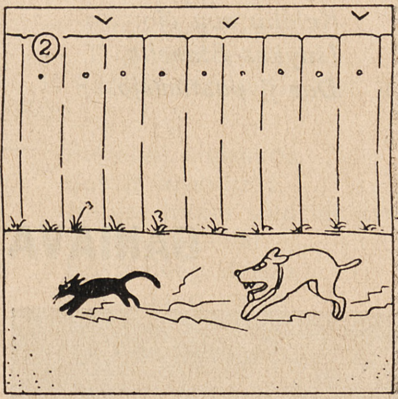
Ir žemelėn
Nesugrįžčiau,
Jos svajonių
Nesvajočiau,
Tik padangių
Tas gražasias
Paslaptybes
Sužinočiau.

Vyt. Steponėnas

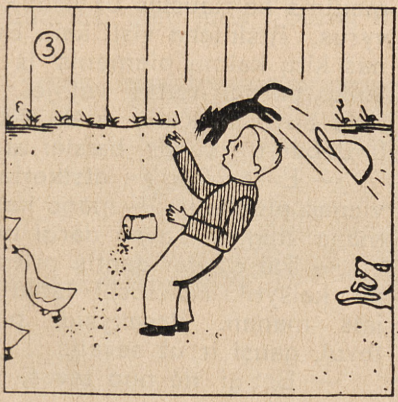
RAINIS IR SARGIS

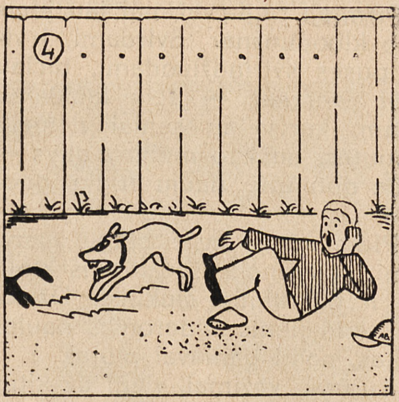
Kieme žąsiukus Laurynas
Duonos trupiniais vaišino.
Virė jo širdis džiaugsmu,
Kad turės gražių žąsų.

Tuo tarpu nelaimė lėmė,
Kad gretimajame kieme
Rainį išvydo šuva
Sargis, na ir, kaip kulka,

Šoko katinioką vytis.
Rainis bėgt. Kely bernytis,
Kaip tik lesino žąsis,
Na, ir Rainis, lyg šoklys,

Viens, du! per Lauryną šoka,
Paskui jį Sargiuks... Berniokas
Virpst ir žvalgosi bailiai,
Kas ištiko jį nūnai.

Ligotas kačiukas

Ligotas kačiukas
Keleliu sau ėjo,
Išdykęs Staselis
Dar jį pastūmėjo.

— Nemušk! — jį užstojo
Mažoji Elytė:
— Teeina keliu sau
Vargšelė katytė!

R. Guobys.

GANIAVA RUGIENOJ

Pirmieji rugių vežimai jau įdardeno kluonuosna. Svirdami, į visas puses svirindžiuodami, tačiau mieli sveteliai — visų laukiami. Ir tam, kuris jau seniai nematė duonutės, nušvito meiliau akys — nauja duonutė, naujų rugių duonutė!

Piemenėliai, prie stagų ganydami, pakstinėja išvežtus iš klojimų ir pakraigtus siuklius. Džiaugėsi, kad jiems atidaromas naujas laukas, nauji ganiavai plotai.

Tuosyk vežimai, vieni už kitus didesni, vis slinko į kluonus, vis dardeno. Vieni skubūs, kaip jauni žaidžią berniokščiai, kiti lėti ir susimąstę, kaip vos beįstengią pajudėti seniai. Zovada į lauką buvo vejami arkliai, įkinkyti į margomis paklodėmis išklotus ratus. Lauke pėdai vienas po kito lipo į vežimą, tvirtų artojo rankų metami. Ilga kartis mygo juos taip smarkiai, kad atrodė, jog nė kvipterti tiems pėdams jau nebus galima.

— Tai bovysis keltavos dabar, — kalba Jurgienės sūnus Simukas.

— Kiaulės tik ir lekia, kur stagų būta, — atsako jam Domininkėlis.

— Ei, piemens, karvės stagus ardo — šaukia jiems Burkūnas, botagą aukštai iškėlęs, stovėdamas važėčiose. Gražo botagu. Jis piemenims baisiausias už visus kaimo vyrus. Atsimena visi, kaip Burkūnas kitų kaimų piemenis iš savo lauko pernai raitas vejojo. Kiek tada buvo šauksmo, kiek rėksmo. Ir dabar Burkūnas baisiai atrodo.

— Ė kas tau, — atsikerta jam vienas piemenų, — mano karvė ir mano stagas. Tavan dargi neįėjo.

— Tai tu dar dantis prieš mane kaišyti! Aš turiu laukti, kol įeis manan. Pasakysiu, palauk, tevui, gausi ir už savąjį.

— Bet gi nė nuo tavęs, dėde, ne nuo tavęs.

— Dabaite, dabaite, un, jau ir prie mano stago eina, — sako vėl Burkūnas.

Piemenėliai iš įvairių kampų lekia net tekini ginti Burkūno stago. Žino, suganiusiems jau teks rykište per kojas.

— Nebėkit, nebėkit šiteipos greit. Kad ir nutrauks kepurę — da lengviau bus rugeliams, o tai

sušuto gal šlapi apdengti, — lyg norėdamas piemenėliams įtikti draudžia juos.

— Mes dėdės staigo kaip vilko dabojam, — juokaudami atsakė piemenėliai.

*

Jau paskutinieji rugių vežimai įdardeno kluonuosna. Didelis, platus laukas liko plikas, kaip delnas. Tik kai kur kyšojo tarp ežių didesnis akmuo. Šiaip visur buvo lygi, plautuvais nukuprinėta, dalgiais nučerškinta, kaip pakirpta, rugiena.

— Suskaityk, kad nori, rugelius ant lauko,— kalba vienas piemenėlis.

— Ė tu žinai šitą mįslę?

— Kokią?

— Kiek ant dangaus žvaigždelių, tiek ant žemės skylelių.

— Rugiena.

Piemenėliai peiliukais skaldė ir skaldė rugienos gabalėlius, darydami įvairiais balsais spiengiančias dūdeles, dėjo juos į burną ir pūtė.

Ir girdėjai tada, kaip įvairiuose lauko kampuose visokio storumo balsais tik:

— Di - di - di...

— Bim - bim - bim...

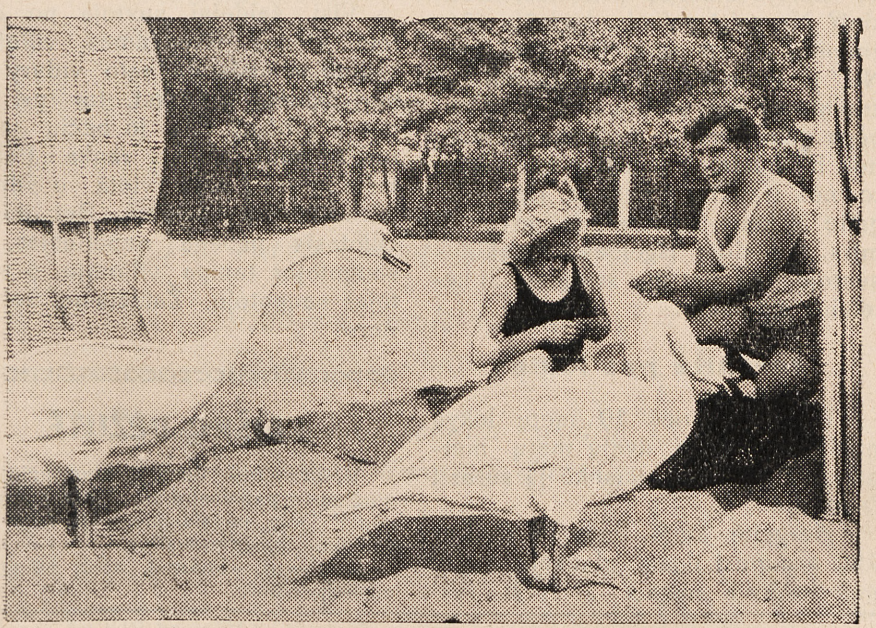
— Triū - triū - triū...

Iš kažkur parsigirdo dar ir žodžiai:

Rugeliai kluonuos,
bus ir aruoduos.
Nauja duona saldžiai kvepia.
Ei, tra - lia - lia!
Buvo daug darbo,
buvo daug vargo,
o dabar tik — cupu - lupu.
Ei, tra - lia - lia!

Ir taip dienų dienas piemenėliai rugienose dainuoja, birbina ir šukauna. Retas kuris užsimena apie mokyklą. Kai kuris išsitraukęs „Varpelį“ paskaito, kitas mokosi iš jo eilučių. O vasarojus, nokdamas, bąluodamas, atrodo, prašosi, kad juo greičiau tie linksmi piemenėliai ateitų ir prie jo ir ten savo dainelę užtrauktų.

r.

Mano gulbelė!

O vežimas auga, auga...

TRUPINĖLIAI

Narsi mergaitė

Neseniai buvo toks atsitikimas, apie kurį kalbėjo visa Rusija. Maža 12 metų mergytė geležinkeliu ėjo į mokyklą. Staiga ji pamatė, kad vienoj vietoj bėgiai sutrūkę. Kažin, ar jie išlaikys žmonių prisėdusį traukinį? Mergaitė galvoja, kiek čia žūtų žmonių, jei staiga ateitų traukinys. Ne, jį būtinai reikia sulaikyti. O traukinys jau ateina. Ji smarkiai bėga geležinkeliu, mojuoja rankelėmis ir šaukia. Mašinistas gal nemato, nes traukinys nestoja. Bet mergaite iš kelio nesitraukia: verčiau ji mirs, bet kitus išgelbės. Traukinys sustojo prie pat jos krūtinės. Ji keleivius išgelbėjo.

Mergaitė pas lokius

Turkijoje prieš 10 metų lokys nusinešė miškan dvejų metų mergaitę. Tik dabar pasisekė ją surasti ir atimti.

Mergaitė, žinia, buvo be drabužių, apaugusi ilgais plaukais, su ilgais kreivais nagais. Ji šoko draskyti medžiotojus-gelbėtojus ir nepaprastai mauravo.

Mergaitė yra dabar ligoninėje, nes pamišusi. Gydytojai nesitiki ją išgydyti. Tiesa, ji padarė šiokią tokią pažangą: leidžia prausti ją muilu; prieš tai pati laižėsi.

Paukštelių ėdrumas

Paukšteliai, tik išsiritę iš lukšto, pradeda greitai augti. Už tai jie labai ėdrūs. Tėvai nespėja nešti jiems kirmėlaičių ir vikšrų, kuriais paukšteliai minta. Už tai daug laimi mūsų sodai, daržai ir laukai.

Pelėdos savo vaikus maitina pelėmis. Pelėdžiukai per dieną gali suryti ir 12 pelių. Pelėda taip pat naudingas paukštis, nes gina mūsų laukus nuo pelių. O kiekvienai pelei per metus reik'a apie 2 kilogramai grūdų.

ŽAIDIMAI

Viliotojas

Visi žaidėjai sustoja po du į ratą. Vienas išrenkamas viliotoju. Viliotojas atsistoja rato vidury ir į kurį žaidėją sumirksi, tas turi tuoj pas jį atbėgti. Už jo pečių stovįs turi bėgantį paliesti ranka. Paliestasis grįžta į savo vietą, o viliotojas toliau kitus vilioja. Bet jei suviliotasis pabėga nepaliestas, tai saugotojas tampa viliotoju, o viliotojas saugotoju. Žaidžiama, kol yra noro.

LAIŠKŲ DĖŽUTĖ.

V. Ste—nui. Visa gavome, ačiū. Pirmučiausia pažiūrėjome „Tau, mano tėvyne!“ Deja, negalėsime įdėti. Kita, kiek galėsime, pasinaudosime.

R. G—ui. Gavome, ačiū. Daug kuo pasinaudosime.

Leidėjas atsakomasis redaktorius **Liudvikas Cicėnas.** Vilnius „RUCH“ spaustuvė